

Tiedotusvälineille

Vapaa julkaistavaksi

12.3.2018 klo 16.15

UUODEN TIEDEKIRJA -PALKINTO AKI SUOKOLLE JA RAULI PARTASELLE

Vuoden tiedekirja -palkinto on myönnetty Aki Suokolle ja Rauli Partaselle teoksesta *Energian aika. Avain talouskasvuun, hyvinvointiin ja ilmastonmuutokseen* (WSOY). Palkinto on suuruudeltaan 10 000 euroa.

Kunniamaininnan (2 500 euroa) sai Raija Julkunen verkkokirjasta *Muuttuvat hyvinvointivaltiot. Eurooppalaiset hyvinvointivaltiot reformoitavina* (SoPhi).

Vuoden tiedekirja -palkinnon tarkoituksena on nostaa esille ansiokasta tutkimuskirjallisuutta. Palkinnolla halutaan kannustaa tutkijoita julkaisemaan korkeatasoisia tiedeteoksia suomeksi tai ruotsiksi. Vuoden 2017 palkintoraatiin kuuluivat dosentti **Markku Ihonen**, dosentti **Tuija Parvikko** ja emerituskansleri **Kari Raivio**. Raadin sihteerinä toimi Tieteellisten seurain valtuuskunnan tiedotuspäällikkö **Ilari Hetemäki**. Vuosittain jaettavan palkinnon myöntävät Tieteellisten seurain valtuuskunta ja Suomen tiedekustantajien liitto, joka rahoittaa palkinnon.

Vuoden tiedekirja -palkinto myönnetään edellisenä vuonna ilmestyneelle suomalaiselle tiedekirjalle. Palkintoa on jaettu vuodesta 1989 alkaen. Vuoden tiedekirjan kriteereitä ovat aiheen kiinnostavuus ja merkittävyys, sisällön tieteellinen painoarvo sekä teoksen kirjalliset ansiot. Tiedekirjan täytyy perustua tutkimukseen, kertoa tutkimuksen tuloksista ymmärrettävällä tavalla ja antaa lukijalle mahdollisuus tarkistaa kirjoittajan väitteet ja johtopäätökset.

Palkintoraati perehtyi huolellisesti noin kuuteenkymmeneen vuonna 2017 ilmestyneeseen tieteelliseen teokseen. Joukko koostui monografiatutkimuksista, raporteista, kokoavista yleisesityksistä ja synteeseistä sekä aiemman tutkimuksen popularisoinneista. Edellisvuosien tapaan humanistinen tutkimus – etenkin historiatiede – ja yhteiskuntatutkimus olivat hyvin edustettuina. Raati piti yleistasoa hyvänä, mutta joukosta erottui melko selvästi vajaan kymmenen teoksen kärki.

PALKINTOLAUTAKUNNAN PERUSTELUT

Aki Suokko ja Rauli Partanen: *Energian aika. Avain talouskasvuun, hyvinvointiin ja ilmastonmuutokseen* (WSOY 2017). Vuoden tiedekirja 2017

Energian aika on analyttinen, huolellisesti argumentoitu ja realistinen mutta myös innovatiivinen ja innostava esitys planeettamme isoimmista haasteista. Yhteiskunta joutuu tekemään vaikeita valintoja ja kompromisseja niin sanottujen viheliäisten ongelmien ratkaisemiseksi. Ainoa kestävä peruste on monipuolinen tutkittu tieto. Teokseen on koottu suuri määrä tätä tietoa ymmärrettävään muotoon. Asian tärkeyttä ja ajankohtaisuutta ei voi korostaa liikaa.

Aki Suokko ja Rauli Partanen osoittavat tinkimättömästi, mitä vallitseva käsitys talouskasvun pakosta merkitsee energiankulutukselle ja -tuotannolle. Kun hyvinvointia tavoitellaan lähinnä talouskasvun kautta, myös ympäristöhaitat lisääntyvät tuhoisasti. Hyvinvointi ei kuitenkaan edellytä energiankulutuksen kasvua, ja tavoitteeksi tulisikin asettaa eettisesti ja ympäristöllisesti kestävä hyvinvoinnin lisääminen ja oikeudenmukaisuus.

Kirjan alaotsikossa mainitut talouskasvu, hyvinvointi ja ilmastonmuutos ovat riippuvaisia toisistaan, mutta pääotsikko korostaa energian saannin ja tuotantotavan ratkaisevaa roolia. Fossiilisten polttoaineiden haitat tiedostetaan yleisesti, mutta teos avaa oivallisesti myös vaihtoehtojen huomattavia ongelmia. Kirjoittajat peräänkuuluttavat laskutaitoa vaihtoehtoja punnittaessa eivätkä puolla mitään tiettyä teknologiaa. He päätyvät kuitenkin väittämään, että ”ydinvoimalla on numeroiden valossa oltava valtava rooli ihmiskunnan energiatulevaisuudessa tällä vuosisadalla”.

Suomen hallitus korostaa uusiutuvaa energiaa, etenkin biotaloutta, mutta hataralta tietopohjalta. Jokaisen poliitikon ja päättäjän olisikin syytä lukea Suokon ja Partasen kirja. Se panee ajattelemaan isoja asioita mutta myös tarjoaa ajattelulle tutkittuun tietoon perustuvia aineksia.

Aki Suokko on filosofian tohtori, diplomi-insinööri ja Rauli Partanen tietokirjailija.

Raija Julkunen: *Muuttuvat hyvinvointivaltioiden Eurooppalaiset hyvinvointivaltioiden reformoitavina (SoPhi, verkkojulkaisu). Kunniamaininta*

Myös hyvinvointivaltio, sen tila ja tulevaisuus ovat isoja asioita. Raija Julkusen kirja *Muuttuvat hyvinvointivaltioiden* tarjoaa kokeneen hyvinvointivaltiotutkijan kypsän synteesin länsieurooppalaisten hyvinvointivaltioiden kehityksestä ja reformeista. Kirja päättää ansiokkaasti trilogian, jonka aikaisemmat osat ovat vuonna 2008 ilmestynyt *Uuden työn paradoksit* ja vuonna 2010 ilmestynyt *Sukupuolen järjestykset ja tasa-arvon paradoksit*.

Julkusella on erityinen taito tarkastella poliittisesti ja teoreettisesti kiistanalaista aihetta kiihottomasti laajaan tutkimusaineistoon perustuen. Kirjan viesti on, että hyvinvointivaltiota ei ole lukuisista yrityksistä huolimatta pystytty romuttamaan mutta se on käynyt läpi toistuvia uusliberalistisen eetoksen ja ideologian saattelemia reformeja. Vaikka teoksessa on vahva kriittinen eetos, teksti ei julista vaan argumentoi tieteellisesti mutta lukijaystävällisesti monimutkaisista ilmiöistä. Julkusen kirja on myös erittäin merkittävän elämäntyön huipentuma.

Raija Julkunen on Jyväskylän yliopiston yhteiskuntapolitiikan dosentti ja emeritalehtori.

Lisätietoja:

Ilari Hetemäki

Tiedotuspäällikkö

Tieteellisten seurain valtuuskunta

puh. 050 363 4416, s-posti: ilari.hetemaki@tsv.fi